
IT-TAGHLIM FI ŻMIEN IL-GWERRA

Is-sorijiet tal-Karità taffew il-problema tan-nuqqas ta' tagħlim f'Birkirkara. Fl-Istitut San Frangisk kien hemm madwar 510 tfal, li grazzi għal dawn is-sorijiet, kieku dawn it-tfal kienu jiggerrew fit-triqat ta' Birkirkara ma' mijiet ta' tfal oħra. Dawn is-sorijiet kienu jieħdu hlas żgħir, u f'xi każi l-ebda hlas minghand il-ġenituri tat-tfal li huma kienu jgħallmu. Go kamra mdaqqa, f'wahda mill-kmamar ta' dan l-Istitut, ġieli kien hemm 120 tifel u tifla mrrassin flimkien. Xi tfal li kienu ġejjin minn familji fqar jew li kienu jiġu mill-bogħod kienu anke jiġu mitmugħin b'xejn fil-post. L-Istitut kienet tmexxih is-Superjura Innocenza Mizzi. Ta' min jgħid ukoll li dawn is-sorijiet barra li kienu jgħallmu lil dawn it-tfal, wettqu ukoll hidma siewja fl-isptarijiet, fi Fra Diegu u fir-riformatorju.

IL-Kolleġġjata ta' Sant'Elena ukoll serviet ta' skola. Fis-sagristija kien hemm żewġ klassijiet imdawwlin bid-dawl elettriku l-ġurnata kollha. Min jaf kemm Karkariżi jiftakru dan kollu b'nostalgija!

Birkirkara fit-tieni gwerra nistghu nghidu li ma tantx rat bombi u herba bħalma kien hemm f'ibliet oħra ta' Malta. Il-hajja kienet tieqaf hesrem meta l-Karkariżi kienu jisimghu xi air-raid u għalhekk kienu jitilqgħu jiġru għax-xelter taht l-art. Anke l-element edukattiv tal-Karkariżi ma tantx bata' għaliex il-providenza ta' Alla kienet kbira b'interċessjoni ta' l-Immakulata, li dak iż-żmien kienet fostna, u Sant'Elena li hija l-ghożża tagħna il-Karkariżi.

Ta' min issemmi ukoll xi personalitajiet li kienu jamministraw fi żmien il-gwerra ġewwa Birkirkara. Fil-Protection Office li kien fi Triq il-Wied kien hemm id-Deputy Regional Protection Officer is-Sur Edwin Diacono; is-Sur Salvinu Zammit, il-Protection Officer u s-Sur Oscar Cuschieri, Assistant Protection Officer. Il-membri tal-Kumitat Distrettwali kien magħmul mit-tabib Pawlu Borg Olivier, is-Sur Louis Darmanin, Dr. J. Xuereb u l-Kaptan George Xuereb. Is-superintendent tal-pulizija kien John Xuereb u l-Ispettur Frank Cassar. Il-Prepostu tal-Knisja Kolleġġjata ta' Satna Elena kien il-Wisq Revdu Kanonku E. Vella. Is-surmast ta' l-iskola tal-Gvern kien is-Sur A. Valletta u s-Sur Borg Camilleri, Spettur ta' l-iskejjel.